

STRÖMSTADS
KOMMUN

Plan mot kränkande behandling Bojarskolan 2024

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Skolans förhållningssätt och vision	3
Så här vill vi ha det på vår skola	3
Ansvarig för plan mot kränkande behandling	3
Kort analys av förra årets åtgärder	4
Årets aktuella åtgärder.....	5
Förebyggande åtgärder	5
Främjande åtgärder.....	5
Delaktighet	7
Uppföljning av genomförda åtgärder.....	7
Förebyggande åtgärder	7
Främjande åtgärder.....	8
Bilagor.....	9
Bilaga 1: Om kränkningar sker – så här gör vi	9
Bilaga 2. De sju diskrimineringsgrunderna	10
Bilaga 3. Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.....	11
Bilaga 4. Aktuella lagar	14
Bilaga 5. Skolans ordningsregler.....	15
Bilaga 6. Kontaktuppgifter till skolan	16

Inledning

Vad är kränkande behandling?

Det är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567).

Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är barnet eller eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste barnet eller eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Barnet eller eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall.

Det är viktigt att komma ihåg att yngre barn inte alltid kan förmedla sina känslor på samma sätt som äldre barn och vuxna.

Källa: 6 kapitlet 3 § skollagen

Skolans förhållningssätt och vision

Så här vill vi ha det på vår skola

Så här vill vi att vårt sociala klimat ska vara:	Bojarskolans klimat präglas av gott bemötande och positiv förstärkning. Vårt fokus ligger på styrkor, förmågor och det som fungerar bra. Vi har ett öppet förhållningssätt i mötet med varandra. Vi bryr oss om varandra, lyfter det goda och har roligt tillsammans. På Bojarskolan vill vi varandra väl och gör varandra bra!
De här normerna och värderingarna ska vår skola stå för:	På Bojarskolan är alla barn allas barn. Barn gör rätt om de kan. Vi har tolerans för olikheter, där olikheter ses som en tillgång utifrån utveckling och lärande.
Så här vill vi att vår värdegrund ska märkas i den dagliga verksamheten:	Vi lever vår värdegrund genom att bemöta alla barn utifrån deras olika behov och förutsättningar. Bojarskolans barn upplever att skolan är en trygg plats för trivsel och lärande.

Ansvarig för plan mot kränkande behandling

Skol- och verksamhetsformer som omfattas av planen	Bojarskolan F – 6 med fritidshem
Ansvarig för planen:	Rektor: Eva Hoffström
Planen gäller för perioden:	Januari - december 2024
Så här informerar vi personalen:	Personalen har varit delaktig i utformningen och planen skickas ut till samtlig personal
Så här informerar vi barnen/eleverna:	Vi går igenom planen med eleverna klassvis
Så här informerar vi vårdnadshavare:	Planen är tillgänglig på skolans webbplats

Kort analys av förra årets åtgärder

Det främjande arbetet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och respekten för allas lika värde

Fokus under året har vi lagt på att arbeta alltmer förebyggande och främjande. Det främjande arbetet ska genomsyra alla delar av verksamheten och bedrivs kontinuerligt, systematiskt och målinriktat. Vi kopplar våra aktiviteter till det pågående systematiska kvalitetsarbetet och har under året även tagit ny ställning inom flera områden, då nya behov har framkommit i utvärderingar och kartläggningar under året.

Ett arbete kring Bojarskolans vision och förhållningsätt pågår fortsatt, där alla verkamma behöver få vara delaktiga och sätta sig in i processen för att skapa en samsyn. Vårt fokus utgår från att skapa en samsyn kring begreppet: Alla barn är allas barn. Vi har under året lagt mycket energi på relationsskapande i våra aktiviteter och kompetensutveckling, som vi nu ser är en framgångsfaktor.

Elevernas närvaro är en framgångsfaktor för elevernas trivsel och trygghet. Det leder även till en ökad möjlighet till gemenskap och lärande. Vi har behov av att arbeta mer systematiskt med att följa upp elevernas närvaro och ta reda på vad frånvaro beror på. Kan vi dessutom motivera eleverna till att komma till skolan med ett positivt innehåll som lockar till lust att lära, så ökar möjligheterna för en ökad måluppfyllelse även i ämnen.

Som en främjande insats har vi uppdelade raster, då skolgården är liten och eleverna behöver få utrymme för aktivitet och lek. Färre elever ute samt fler vuxna som eleverna har relation med är en framgång som har minskat konflikter på rasterna.

Vi fortsätter vårt arbete med tydliga strukturer kring uppstart och avslut i klassrummet, att vi gör samma ger effekt och skapar trygghet för eleverna.

Språkbruket bland eleverna är något som vi fortsatt kommer att arbeta vidare med, detta har synliggjorts utifrån kränkningar där de till stor del hamnat inom kategorin verbal kränkning, vilket bland annat berör utseende. Grundläggande är att de är nolltolerans mot fula ord, och alla behöver upprätthålla detta, och markera mot detta språkbruk.

Konflikter är i sig inte något negativt, men om dessa inte hanteras på ett adekvat sätt kan detta skada och på sikt leda till kränkningar. Utifrån dessa så behövs ett verktyg för konflikthantering, där elever får träna på att sätta ord på känslor och ta ansvar för sina konflikter genom att komma på lösningar efter bästa förmåga. Genom att fler lärare använder sig av mini-medling vid konflikter kan vi förebygga kränkningar. Vid misstanke om kränkningar finns det rutiner för att uppmärksamma, anmäla och utreda händelserna. Dokumentation förs i systemet Drafit, som också går vidare med anmälan till huvudman och kan ge en god statistik över årets utredningar. Under höstterminen 2023 har det inkommit 51 anmälningar om kränkande behandling varav 50 % efter utredning visade sig vara en kränkning. Utsättarna har varit till 100 % pojkar som utsätter både pojkar och flickor. Det är en handfull elever som återkommer i utredningarna som utsättare. Det finns pågående insatser kring dessa. Kränkningarna förekom mestadels på skolgården. Socialpedagog har god kunskap och kompetens kring vad kränkande behandling är och vilka mekanismer och bakomliggande faktorer som bidrar till kränkningar. Det finns behov av att sprida kunskapen för att fler ska förstå helheten samt uppmärksamma det mer subtila, som blickar, utfrysning, och det som pågår på sociala medier. De anmälningar som inkommit har hanterats, avslutats och gått vidare till huvudman för godkännande.

För att skapa trygghet och trivsel samt motverka kränkande behandling och negativa konflikter på rasterna, har ett utvecklingsarbete processats fram under höstterminen. Hela skolan har varit delaktiga i detta arbete elever, personal, elevhälsoteam och rektor, vilket mynnat ut i en ny rutin för rastvårdskapet.

Vi har genom trygghetsvandringar med elevrådet och förankring av regler skapat en ökad trygghet på skolgården. Det har tagits fram specifika regler för fotbollsplanen som varit konfliktfyllt, utifrån ett hårt spel och fult språk. I tillägg har rastaktiviteter och rörelsepauser bedrivits av samtliga lärare, utifrån elevernas behov och förutsättningar.

Ett flertal gruppstärkande aktiviteter har gjort klassvis men även över årskursgränser, såsom Skoljoggen och Idrottensdag. Detta för att skapa en "vi känsla" där elever och lärare får träffas och lära känna varandra, vilket skapar trygghet och trivsel på skolan.

Årets aktuella åtgärder

Förebyggande åtgärder

Det förebyggande arbetet handlar om att kunna förhindra att trakasserier, diskriminering och kränkande behandling uppstår. Det är nolltolerans mot kränkande behandling (Skollagen 2010:800) och förbund mot diskriminering och trakasserier (2008:567)

På grund av förändringar i organisationen har arbetet med det förebyggande insatserna förändrats i karaktär under förra året. Målen är desamma, men arbetet fokuserar nu mer på en ökad samsyn för att få med hela verksamheten, där alla är involverade och delaktiga i de aktiviteter som bedrivs.

Fortsatt arbete utifrån höstens kartläggningar i elevråd, elevenkäter, trygghetsvandringar. Klassråd, elevråd, personalmöten och elevhälsoteam ska ges förutsättningar att samarbeta i processerna för att skapa en ökad samsyn och genomslagskraft. Det finns också behov av att synliggöra processerna och tydliggöra fattade beslut så att de blir kända för alla. Viktigt är att alla följer fattade beslut för att skapa samsyn, få genomslagskraft och kunna utvärdera vårt arbete framöver.

En rutin för rastvårdsuppdraget tas fram som en förebyggande insats för att skapa förståelse för uppdraget och ökad trygghet för eleverna. Nya regler för skolgården vid snö och is förankras hos personal och elever.

Identifierad risk	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
Skolform: F-6 och fritidshem			
Elever upplever att lekmaterial inte är tillgängligt och att de får köa till Play Stop (rastboden) för att låna leksaker	Förändra utlåningssystemet i Play Stop (rastboden)	Fler elever i aktivitet på rasterna. Färre konflikter. Tillgängliga leksaker och rastmaterial.	Vårterminen 2024. Alla lärare och rastvårdare är ansvariga att erbjuda eleverna material och leksaker under raster samt underhålla vårt rastmaterial. Följs upp och utvärderas i elevråd och personalgrupp.
Otrygghet på skolgården, vid trygghetsvandring framkom elevernas behov av hur en rastvård ska vara och agera	Ny rutin för rastvård tas fram och genomförs.	Ökad trygghet på skolgården, färre kränkningar	Under året. Alla rastvårdare är ansvariga att följa rutinen. Följs upp och utvärderas i elevråd, personalgrupp, elevhälsoteam.
Konflikter vid snö och is på skolgården	Nya regler vid snö och is på skolgården tas fram och förankras	Ökad trygghet på skolgården vid snö och is, färre kränkningar	Under året. All personal och elever är ansvariga att följa nya regler. Följs upp och utvärderas i elevråd, personalgrupp, elevhälsoteam.

Främjande åtgärder

Vi kommer under läsåret 2024 att involvera samtliga elever, personal och vårdnadshavare i Bojarskolans vision och förhållningssätt. Detta för att skapa en gemensam samsyn och riktning på skolan, för att underlätta för alla att "dra åt samma håll", i förhållande till skolans värdegrund enligt läroplanen Lgr 22.

Eftersom relationen är A-O, för ett positivt förändringsarbete, lägger vi stor vikt vid att skapa förtroende- och tillitsfulla relationer till våra elever. Vi är uppmärksamma och nyfikna på att lära känna våra elever. Vilka de är och vad de står för. Vi vill hitta det som för dem samman och skapar gemenskap och trygga relationer på skolan. Lärarna deltar i en studiecirkel under läsåret 23/24 utifrån boken "Relationellt

ledarskap i klassrummet – så skapas magi” av Åsa Hirsh. Där fokus läggs på relationskompetensen som en grund för lärande och utveckling. Åsa Hirsch kommer även att föreläsa för personal våren 2024.

Som en del i det främjande och förbyggande arbetet har alla på skolan processat fram en gemensam rutin för rastvärdskapet. Detta eftersom beskrev vad de behöver av en rastvärd samt att majoriteten av kränkningarna inträffade på skolgården. Rutinen utgörs av att vara synlig i gul väst, trygga upp elever på skolgården, uppmuntra till lek och aktivitet samt hantera konflikter som uppstår på rasten.

Strukturerade rastaktiviteter och rörelsepåuser är insatser som Bojarskolan satsar på med stöd från Riksidrottsförbundet. Detta med syfte att öka rörelse under skoltid och i anslutning i skolan, vilket ger goda effekter på närvaro, välmående och prestation, som hänger ihop. Vi ser också att strukturerade rörelse- och rastaktiviteter skapar god gemenskap och sysselsättning vilket minskar konflikter och kränkningar. Play stop (lekboden) har även förändrats för detta ändamål.

Bojarskolan kommer att fortsätta med tydlig uppstart och tydligt avslut på lektioner. Bildstöd och tydlighet i uppstart skapar förutsägbarhet för alla elever. På detta sätt skapas en tillgänglig lärmiljö för alla elever.

Bildstöd används också i att synliggöra skolans trivsel- och trygghetsregler för alla.

Vi har fortsatt lagt mycket arbete på att skapa en elevrådsstruktur för att öka förutsättningarna att göra elevernas röst hörda samt möjlighet att påverka sin egna skolgång. Elevrådet är uppdelat i låg- och mellanstadier, detta för att kunna effektivisera våra möten då flera ska kunna delta aktivt. Bildstöd för arbetsgången, elevråd och klassråd, har skapats för att tydliggöra och skapa igenkänning utifrån att klassrådet hänger ihop med elevråden, och att dessa är grundläggande för ett fungerande elevråd. Vi har också skapat teman på elevrådet vid sidan av elevernas egna önskemål, för att få elevinflytande kring områden som vi behöver arbeta vidare på som exempelvis trygghet- och trivsel, rastvärdens roll, matsalen, rörelse i skolan och så vidare.

Fotbollsrådet var en framgångsfaktor i syfte att minska negativa konflikter på fotbollsplanen och därmed möjliggöra för flera elever att vilja delta. Detta behöver utvärderas, tillsammans med eleverna, under läsåret 2024/2025.

Identifierade friskfaktorer	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
Skolform: F-6			
Goda relationer	Studiecirkel och föreläsning utifrån boken ”Relationellt ledarskap i klassrummet- så skapas magi (Åsa Hirsh).	Att anpassa undervisningen för att skapa ett mer inkluderande klassrum Trygga lärmiljöer Goda relationer Ökad närvaro Högre måluppfyllelse	En gång i månaden under våren, för lärare tillsammans med förstelärare/speciallärare som ansvarig. Utvärderas juni 2024
Ökat elevinflytande	Fortsatt elevråd stadiervis med temainnehåll. Bildstöd finns för tydlighet och förutsägbarhet som stöd på klassråd. Fotbollsråd för 1-3 och 4-6	Öka inflytandet och delaktigheten på elevrådet Skapa en tydlighet på mötena som ger effekt på hela skolan. Följa upp regler som är gällande med elever.	Rektor och socialpedagog. Utvärderas i juni 2024. Klasslärare och elevrådet
Skolform: F-6 och fritidshem			
Tydlig struktur i skola och på fritids	Tydlig uppstart och avslut med hjälp av bildstöd på lektioner och vid aktiviteter på fritids	Skapa tydlighet, förutsägbarhet och trygghet för alla elever för att öka trygghet och måluppfyllelse	Under året. Samtliga personal med stöd av specialpedagog och speciallärare. Utvärdering juni 2024.

Identifierade friskfaktorer	Planerad åtgärd	Mål med åtgärd	När genomförs åtgärden och ansvarig
Gemensamt förhållningssätt och gemensam vision	Se till att all personal är delaktiga i framtagandet av Bojarskolans förhållningssätt och vision. Att nyanställda får kunskap om detta i introduktionen.	Skapa en samsyn gällande förhållningssätt och vision som stärker Bojarskolans värdegrund.	Under året. Alla har ett ansvar att ta del och bli bärare av vision och förhållningssätt. Rektor har ansvar genom att driva processen framåt och följa upp att förhållningssätt efterföljs. Rektorn introducerar förhållningssätt när nyanställning sker. Utvärdering januari 2025.
Förståelse för elevers olika behov och personals trygghet i bemötande	Fortbildning i anknytningsteori och TMO (traumamedveten omsorg) med Karin Helgevi	Ökad samsyn i bemötande och förståelse för våra elevers olika behov	Under vårterminen. Alla har ett ansvar att delta i fortbildningen och ta till sig ny kunskap. Utvärdering i juni 2024.
Rörelse och rastaktiviteter	Genomföra strukturerade rastaktiviteter på raster och rörelsepåuser på lektionerna och fritids	Piggare elever, lugnare klassrumsklimat, ökad närvaro och måluppfyllelse	Under vårterminen. All personal. Utvärderas i juni 2024.

Delaktighet

Så här har vi möjliggjort delaktighet

Samverkan	
Hur har analysen och åtgärderna samverkats med elever?	Eleverna har varit delaktiga i processen genom klassråd, elevråd, trygghetsvandringar, elevenkäter.
Hur har analysen och åtgärderna samverkats med personal?	Personalen har deltagit i processen genom dialog i arbetslag, utvärdering och framtagande av aktiviteter. En viktig del i skolan systematiska kvalitetsarbete.
Hur har vårdnadshavare deltagit i arbetet?	Vårdnadshavare har möjlighet att vara delaktiga genom dialog på föräldramöten och skolråd. Information om planen ges i Vklass och på skolans hemsida.

Uppföljning av genomförda åtgärder

Förebyggande åtgärder

Vilken förebyggande åtgärd gäller det?	Resultat av åtgärd/insats	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?
Skolform: F-6 och fritidshem		
Fler elever i aktivitet på rasterna. Tillgängliga leksaker och rastmaterial. Förändra utlåningssystemet i Play Stop (rastboden)		

Vilken förebyggande åtgärd gäller det?	Resultat av åtgärd/insats	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?
Ny rutin för rastvårdskap tas fram och genomförs för att skapa ökad trygghet på skolgården		
Nya regler vid snö och is på skolgården tas fram och förankras		

Främjande åtgärder

Vilken främjande åtgärd gäller det?	Resultat av åtgärd/insats	Analys av resultatet. Vad behöver vi arbeta vidare med?
Skolform: F-6		
Goda relationer		
Ökat elevinflytande		
Skolform: F-6 och fritidshem		
Tydlig struktur i skola och på fritids		
Gemensamt förhållningssätt och gemensam vision		
Förståelse för elevers olika behov och personals trygghet i bemötande		
Rörelse och rastaktiviteter		

Bilagor

Bilaga 1. Om kränkningar sker – så här gör vi

Rutin kränkande behandling

Skollag (2010:800) Skollagen 6 Kapitlet 9 och 10 §§ regleras bestämmelserna kring skyldigheterna att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling:

Personal

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn.

Rektor

En rektor som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten ska anmäla detta till huvudmannen.

Huvudman

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de upplevda kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Delegation

Enligt Barn och utbildningsnämndens delegationsordning ska rektor skyndsamt utreda och i förekommande fall, vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Anmälan till huvudman

Anmälan om kränkande behandling till huvudmannen ska ske enligt följande.

Barn/barn eller elev/elev

1. När personal får kännedom eller har misstanke om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling av barn/elev ska detta anmälas skyndsamt digitalt i systemet Visma Draftit.
2. Rektor tillsammans med socialpedagog ansvarar för att utreda samt att åtgärder vidtas och följs upp gällande kränkande behandling barn/barn och elev/elev.
3. Den färdigställda utredningen till respektive skolchef via Visma Draftit och diarieförs i W3D3.

Barn/vuxen eller elev/vuxen

1. När rektor får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling av vuxen ska detta anmälas till huvudmannen. Anmälan görs via respektive skolchef.
2. Rektor ansvarar för utredningen och tar vid behov hjälp av den centrala elevhälsan och kommunens HR avdelning.
3. Den färdigställda utredningen diarieförs i W3D3 samt i förvaltningens personalarkiv Novi.

Bilaga 2. De sju diskrimineringsgrunderna

Diskriminering äger rum när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. De sju diskrimineringsgrunderna är:

- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Kön
- Könsoverskridande identitet eller uttryck
- Sexuell läggning
- Etnicitet
- Religion eller annan trosuppfattning

Funktionsnedsättning. Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga. De kan bero på skador eller sjukdomar, som fanns vid födseln, har uppstått senare eller förväntas uppstå. Funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse, du är lika skyddad av lagen även om du har en mindre omfattande funktionsnedsättning.

Ålder. Med ålder menas uppnådd levnadslängd. Skydd mot åldersdiskriminering omfattar alla och gäller alltså även i skolan. En person kan bli diskriminerad eller trakasserad för att hen behandlas utifrån sin ålder i stället för utifrån sin person eller kompetens. Grunden för åldersdiskriminering är allmänna föreställningar om hur unga respektive äldre är, vad de klarar av och vilka drivkrafter de har.

Kön. Med kön avses de juridiska könen kvinna eller man. Könsdiskriminering handlar om att kvinnor och män inte behandlas som individer. Villkoren styrs i stället av föreställningar om hur de förväntas vara och uppträda utifrån sin könsroll, exempelvis när det gäller fysisk styrka, tekniskt kunnande, socialt ansvarstagande etc. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som avser att ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

Könsoverskridande identitet eller uttryck. När någon inte identifierar sig som kvinna eller man, eller genom sin klädsel, kroppsspråk, beteende eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Sexuell läggning. Exempelvis homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Sexuell läggning omfattar en människas hela liv och kan handla om sådant som identitet, samlevnadsform och kärlek. Om heterosexualitet alltid anses vara det "normala" och förväntade blir det en styrande norm, den så kallade heteronormen. Därmed blir det "onormalt" eller "konstigt" att vara homo- eller bisexuell. Heteronormen styr mer än vad vi tror när det gäller miljö och tilltal på skolan och i bemötande av barn och vårdnadshavare.

Etnicitet. När någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Alla har en etnisk tillhörighet. Alla kan därför bli utsatta för diskriminering. Var och en har rätt att definiera sin egen etniska tillhörighet. En person kan också ha flera etniska tillhörigheter, till exempel om föräldrarna har olika etnisk bakgrund. Nationella minoriteter är etniska minoriteter.

Religion eller annan trosuppfattning. Exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Begreppet annan trosuppfattning är kopplat till religiös åskådning. Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar omfattas inte av begreppet annan trosuppfattning eftersom de inte har någon koppling till religion. I många religioner och trosuppfattningar bekänner eller bekräftar man sin tro genom handlingar. Lagen omfattar därför även de uttryck för tro som ingår i ens religion eller trosuppfattning som till exempel regler om kläder, bön, kost och så vidare.

Bilaga 3. Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Diskriminering handlar om missgynnande. Diskriminering innebär att en elev missgynnas på grundval av någon av de sju lagstadgade diskrimineringsgrunderna: " kön " könsidentitet eller uttryck " etnisk tillhörighet " religion eller annan trosuppfattning " funktionsnedsättning " sexuell läggning " ålder. Diskriminering förutsätter ett maktunderläge hos den som utsätts för det. Det betyder att lärare eller annan personal på skolan eller förskolan kan diskriminera eleven eller barnet. Elever i skola och i fritidshem och barn i förskola kan däremot inte diskriminera varandra.

Kränkande behandling är "ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet" och som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Ibland kan det vara svårt att urskilja om uppträdandet handlar om trakasserier eller kränkande behandling, men det spelar mindre roll. Huvudmannens ansvar att utreda och åtgärda är det samma. Trakasserier och kränkningar kan ske barn och elever emellan, men det kan också vara personalen som kränker eller trakasserar barnet eller eleven.

Vad är direkt diskriminering?

Direkt diskriminering är när någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation. Exempel på direkt diskriminering:

- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk (religion)
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen (funktionshinder)
- En skola tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen (sexuell läggning)

Vad är indirekt diskriminering?

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en generell bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Exempel på indirekt diskriminering

- Alla elever serveras samma mat (elever med religion som förbjuder viss typ av mat diskrimineras)

Vad är bristande tillgänglighet?

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Exempel på åtgärder som kan krävas kan vara att ta bort trösklar eller att erbjuda hjälpmedel som eleven behöver för att kunna delta i utbildningen.

Vad är instruktion att diskriminera?

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, exempelvis en anställd pedagog, att diskriminera någon annan. Instruktion att diskriminera kan ske både direkt och indirekt.

Vad är trakasserier?

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen (2008:567). Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med någon eller några av diskrimineringsgrunderna.

Den som trakasserar har inte ett maktövertag, det betyder att en elev kan trakassera en annan elev. Exempel på trakasserier är att kalla någon för bög, hora, CP, mongo eller dampunge. Trakasserier kan också ge uttryck för förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Vad är sexuella trakasserier?

Trakasserier kan också vara av sexuell natur, då kallas de för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller ger närgångna blickar, ovälkomna komplimanger, inbjudningar, anspelningar eller jargong. Det gemensamma för trakasserier och sexuella trakasserier är att beteendet är oönskat och att det är den person som är utsatt som bestämmer om det är kränkande eller inte. De sexuella trakasserierna behöver inte ha koppling till diskrimineringsgrunderna för att anses som sexuella trakasserier. Sexuella trakasserier definieras i diskrimineringslagen.

Vad är mobbning?

Mobbning äger rum när någon blir utsatt för kränkningar och/eller trakasserier av en eller flera personer vid flera olika tillfällen. Den som är utsatt för mobbning kan uppleva sig i underläge och ha svårt att försvara sig. Skolverkets definition av mobbning är ”en upprepad negativ handling som inbegriper att någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.” Det som kallas mobbning eller kränkande behandling kan ibland vara rent brottsliga handlingar, såsom misshandel och olaga hot.

Vad är kränkande behandling?

Arbetet mot kränkande behandling regleras i skollagen (2010:800, kap 6). Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering. Kränkningar kan, precis som diskriminering och trakasserier, ske både medvetet och omedvetet samt vid enstaka eller upprepade tillfällen.

Kränkande behandling kan vara:

- Verbalt: skällsord, förolämpningar och sprida rykten
- Socialt: utfrysning, miner och blickar
- Fysiskt: slag, knuffar, tafsningar och förföljelse
- Text och bild: sms, mms, lappar, klotter, e-post, bloggar, video och chattsidor

Kränkande behandling kan också ske mellan vuxna och barn.

I fall av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier på internet har skolan skyldighet att utreda om kränkningarna har koppling till skolan. Detta gäller även om kränkningar skett på elevernas fritid. Barn- och elevombudet övervakar tillsammans med Skolinspektionen den del av skollagen som gäller kränkande behandling.

Vad är repressalier?

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Vad är de nationella minoriteterna?

I samband med diskrimineringsgrunderna etnicitet och religion är det viktigt att lyfta de fem erkända nationella minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Dessa grupper är etniska och/eller religiösa minoriteter och skyddas därmed även av diskrimineringslagen. Enligt FN:s definition är

samerna dessutom urfolk. De historiska minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli.

Gemensamt för minoritetsgrupperna är att de har befolkat Sverige under lång tid samt att de utgör grupper med en uttalad samhörighet. De har även en egen religiös, språklig eller kulturell tillhörighet och en vilja att behålla sin identitet. De nationella minoriteterna har under olika perioder varit utsatta, marginaliserade och kränkta. Det finns en mörk historia med bland annat rasbiologisk forskning, tvångsassimilering, tvångsflyttningar, tvångssteriliseringar samt barn som togs ifrån sina föräldrar när de började skolan och fick inte längre använda sitt eget språk och lära sin kultur. Än i dag har många barn som tillhör nationella minoriteter erfarenheter av diskriminering och trakasserier.

Enligt lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk är kommunen ovillkorligt skyldig att informera vårdnadshavarna om de särskilda rättigheter som gäller i våra skolor för nationella minoritetsbarn. De särskilda rättigheterna innebär att det allmänna ska främja och skydda de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur och språk i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt. Enligt skollag ska en elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna erbjudas modersmålsundervisning oavsett elevens umgängesspråk i hemmet, elevens förkunskaper i språket eller antal elever som vill läsa språket som modersmål.

Bilaga 4. Aktuella lagar

Diskrimineringslag (2008:567)

Enligt diskrimineringslag ska varje skola ha aktiva åtgärder mot diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier. Skolan ska dokumentera sitt arbete med aktiva åtgärder genom att systematiskt undersöka, analysera, åtgärda och följa upp skolans arbete. Dessa aktiva åtgärder ska dokumenteras löpande genom hela året. Skolan ska även dokumentera hur samverkan med elever, personal och vårdnadshavare har skett.

Skollag (2010:800)

Enligt skollag ska varje skola årligen upprätta en plan mot kränkande behandling av elever. Planen ska redogöra hur skolan arbetar förebyggande och förhindrade så att ingen elev kränks. Planen ska även innehålla en redogörelse för åtgärder från det föregående året och för det kommande året (6 kap 8 §).

Bilaga 5. Skolans ordningsregler

Trygghet- och trivselregler på Bojarskolan

- Jag visar respekt och lyssnar på alla
- Jag är med och skapar arbetsro och matro
- Jag använder ett vänligt språk
- Jag väljer att inte bråka eller skojbråka
- Jag är rädd om vår skolmiljö, både inne och ute
- Jag kommer i tid till lektionerna
- Jag använder inte min mobiltelefon under skoldagen eller fritidstid

Rast- och lekregler

- Jag stannar inom skolans område inom markeringarna
- Jag respekterar och lyssnar på andra elever och på skolans personal
- Jag är rädda om skolan, samt skolans och varandras saker.
- Jag kastar inte saker, t.ex. snöbollar, på någon
- Sparkcykel och skateboard får man åka på gång- och cykelbana samt vid bandyplanen. Hjälmen på!
- Det är inte tillåtet att cykla på skolgården
- Cyklar parkeras på angiven plats
- Ser jag någon som är ensam så frågar jag om den vill vara med och leka
- När jag lånar saker i Playstop så lämnar jag tillbaka sakerna när rasten är slut

Bilaga 6. Kontaktuppgifter till skolan

Funktion	Namn	Telefonnummer	E-postadress
Rektor	Eva Hoffström	0526-19 244	eva.hoffstrom@stromstad.se
Biträdande rektor	Josefin Hassellöv	0526-192 19	josefin.hasselov@stromstad.se
Speciallärare	Hanna Thomsson	0526-194 35	hanna.thomsson@stromstad.se
Specialpedagog	Karin Helgevi	072-258 87 19	karin.helgevi@stromstad.se
Skolsköterska	Jessica Bonde	0526-195 51	jessica.bonde@stromstad.se
Skolkurator	Anna-Lena Sandstedt	0526-191 96	anna-lena.sandstedt@stromstad.se
Skolpsykolog	Kathya Falconi	0526-194 78	kathya.falconi@stromstad.se
Socialpedagog	Vanessa Öhrström Fernandez	072-205 72 51	vanessa.ohrstromfernandez@stromstad.se